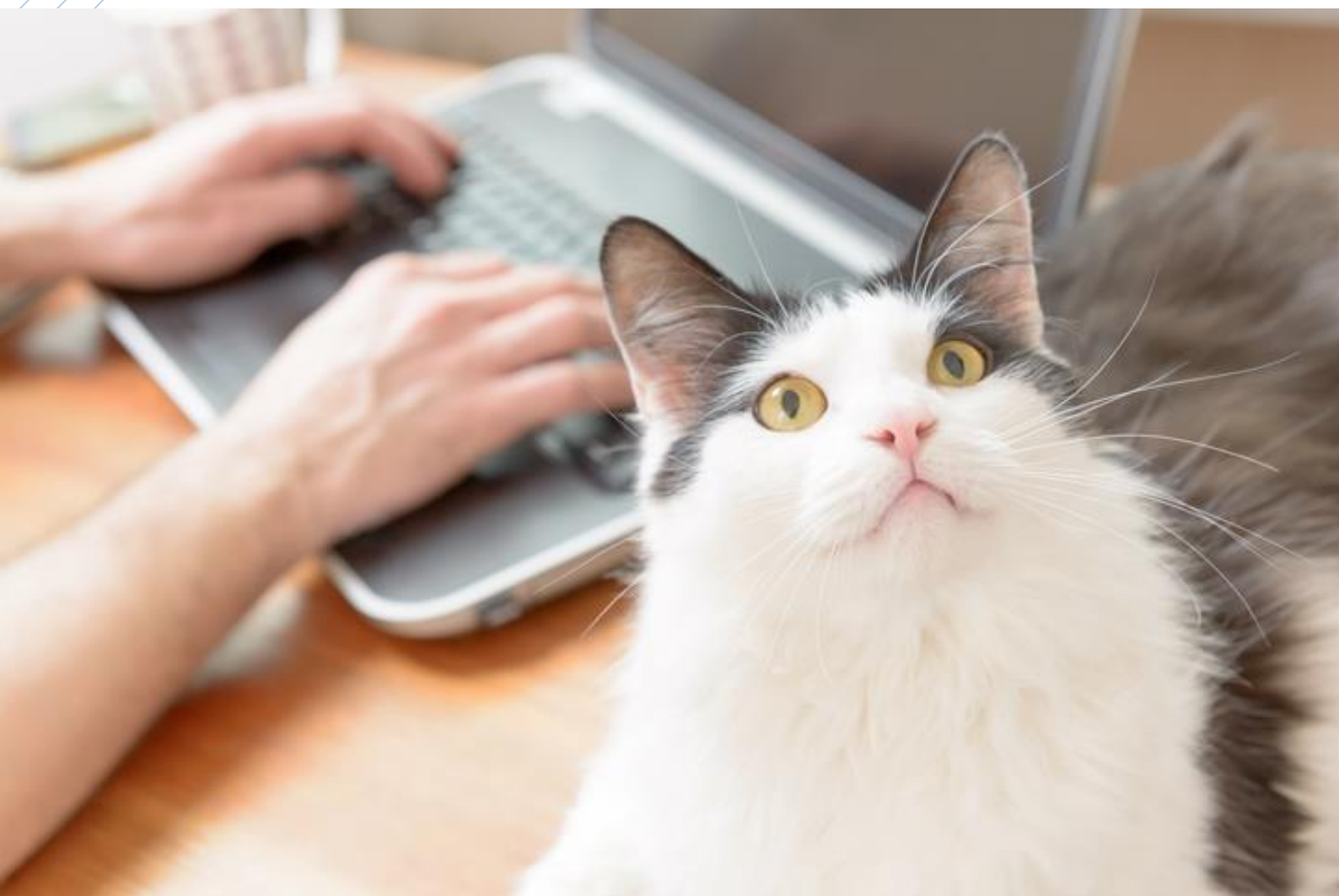

ACTIVITEITENVERSLAG 2017-2021

Brusselse Raad voor Dierenwelzijn

januari 2022

ACTIVITEITENVERSLAG 2017-2021

Brusselse Raad voor Dierenwelzijn

Inhoud

Werking en samenstelling	3
Activiteiten en adviezen	4
1. Activiteiten en adviezen 2017	4
1.1. Verplichte identificatie en registratie van katten	4
1.2. Verbod op kermispony's	4
1.3. Slachten zonder bedwelming	4
1.4. Reptielen die als gezelschapsdier kunnen worden gehouden	5
2. Activiteiten en adviezen 2018	5
2.1. Vermindering van het gebruik van proefdieren	5
2.2. Verbod op de fok van 'Fold' katten	5
2.3. Hybride katten in het BHG	6
2.4. Erkenningsprocedure voor occasionele kwekers van honden en katten	6
2.5. Verbod op de verkoop van levende dieren op openbare markten	7
2.6. Wettelijk kader voor opvanggezinnen	8
2.7. Minimumnormen voor het houden van paardachtigen	8
2.8. Minimumnormen voor het houden van honden en katten door particulieren	9
3. Activiteiten en adviezen 2019	9
3.1. Verbod op lijmvallen	9
3.2. Politieke bevoegdheid voor thema's die verbonden zijn met dierenwelzijn	10
3.3. Minimumnormen voor het houden van honden	10
4. Activiteiten en adviezen 2020	11
4.1. Dierenwelzijn in kinderboerderijen	11
4.2. Huisvesting van ouderdieren bij de kweek van vleeskonijnen	11
4.3. Het tentoonstellingsverbod voor dieren bedoeld in artikel 17bis van de dierenwelzijnswet	12
5. Activiteiten en adviezen 2021	12
5.1. Wettelijk kader voor honden- en kattencafés in het BHG	12
5.2. Bedwelming bij het doden van decapode crustaceeën	13
5.3. Koetspaarden (en -ezels) in het BHG	13
Meer informatie op de website	14

WERKING EN SAMENSTELLING

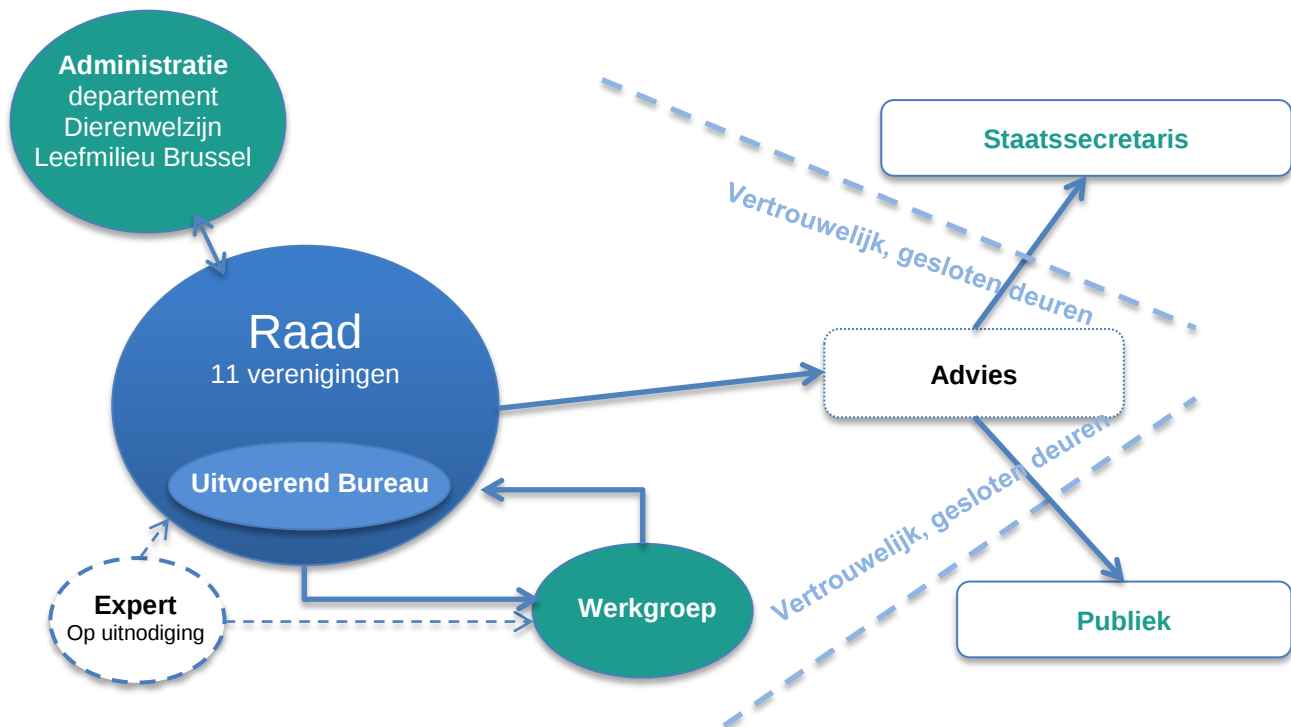
Door de 6e Staatshervorming is dierenwelzijn een gewestelijke bevoegdheid geworden, waardoor in Vlaanderen, Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) aparte, regionale Raden voor dierenwelzijn opgericht werden om de respectievelijke ministers of staatssecretarissen te adviseren. In het BHG gebeurde dat voordien op verzoek van staatssecretaris Bianca Debaets en vanaf 18 juli 2019 door minister Bernard Clerfayt, op initiatief van het departement Dierenwelzijn van Leefmilieu Brussel, of op eigen initiatief. De Brusselse Raad telt 15 leden, met vertegenwoordigers van dieren-beschermingsorganisaties (2), dierenasielen (2), verenigingen van fokkers (2), beroepsverenigingen van dierenartsen (3), het maatschappelijk middenveld (1) en Brulocalis (1), alsook 4 wetenschappelijke experts, die het Uitvoerend Bureau vormen. De administratie van de Raad wordt gevoerd door het personeel van het departement Dierenwelzijn van Leefmilieu Brussel.

De vergaderingen worden telkens voorbereid door een aparte vergadering van het Uitvoerend Bureau.

Daarenboven kunnen er binnen de Raad nog verschillende werkgroepen opgericht worden, die bijzondere onderwerpen uitgebreider kunnen bestuderen. Op uitnodiging van de voorzitter ervan, kunnen aan dergelijke werkgroepen ook externe deskundigen deelnemen. Werkgroepen bereiden een dossier of een advies voor, dat vervolgens door de Raad wordt besproken en – mits eventuele wijzigingen – goedgekeurd.

Het opstellen van zijn adviezen tracht de Raad altijd te doen op basis van een consensus. Als dat niet lukt, worden de afwijkende standpunten opgenomen in een minderheidsadvies. De goedgekeurde adviezen worden aan de staatssecretaris bezorgd, en daarna openbaar gemaakt.

Het mandaat van de eerste leden van de Raad liep ten einde op 21 oktober 2021. Dit rapport geeft een overzicht van alle activiteiten en adviezen gerealiseerd in de voorbije 5 jaar.

ACTIVITEITEN EN ADVIEZEN

1. ACTIVITEITEN EN ADVIEZEN 2017

Na de oprichting van de Brusselse Raad (eind 2016) werd begin 2017 allereerst een werkschema opgesteld en de te behandelen onderwerpen werden ingepland.

1.1. Verplichte identificatie en registratie van katten

Tijdens het eerste jaar van zijn bestaan, evalueerde de Raad het federaal ontwikkelde “Kattenplan”: een meerjarenplan om de populatie (zwerf)katten te verminderen.

Als gevolg hiervan is identificatie en registratie van katten in het BHG sinds 1 november 2017 verplicht voor elke kat geboren na deze datum. Het inplanten van een identificatiechip en de registratie moet de houder door een dierenarts laten uitvoeren vóór de kat 12 weken oud is. Ook is sterilisatie van katten en katers verplicht sinds 1 januari 2018, voor elke katteneigenaar (behalve erkende kwekers), voor de kat de leeftijd van 6 maanden bereikt. Katten geboren vóór 1 januari 2018, moeten vóór 1 juli 2018 worden gesteriliseerd.

Op advies van de Raad werd een uitzondering gemaakt voor dierenasielen die niet-gesteriliseerde kittens jonger dan 6 maanden kunnen laten adopteren, als de adoptant contractueel belooft ze te laten steriliseren vóór ze 6 maanden oud zijn.

1.2. Verbod op kermispony's

Het gebruik van pony's op kermissen voor het vermaak van het publiek was tot nu toe in bepaalde Brusselse gemeenten wel en in andere gemeenten niet toegelaten.

Vanaf 1 januari 2019 zal dit echter in alle 19 gemeenten van het BHG verboden zijn¹. Het advies van de Raad over dit onderwerp kwam er half 2017 op vraag van de staatssecretaris en vertrok vanuit de kennis die in 2011 reeds door de federale Raad verzameld was, als basis voor het Koninklijk Besluit van 1 maart 2013 betreffende het welzijn van paarden en pony's op kermissen.

De Raad stelde een lijst met normen op om het welzijn van paarden en pony's op kermissen te beoordelen, maar kwam tot het besluit dat te weinig informatie beschikbaar was om te bepalen of de kermishouders met pony's in het BHG aan deze normen voldoen. Uiteindelijk heeft de Raad de staatssecretaris geadviseerd om, op basis van andere argumenten, het gebruik van pony's op kermissen af te schaffen. Er werd echter ook een minderheidsadvies van de drie verenigingen van dierenartsen en Felis Belgica aan de staatssecretaris overhandigd.

¹ Dit werd bekrachtigd door een ordonnantie van 25 januari 2018 tot wijziging van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren. Het advies geldt niet enkel voor pony's, maar ook voor andere paardachtigen die op kermissen ingezet zouden worden.

1.3. Slachten zonder bedwelming

Over “onbedwelmd slachten” is al veel gediscussieerd binnen en tussen politieke kringen, wetenschappelijke adviescommissies en geloofsgemeenschappen.

Op Europees niveau is verdoving (of beter bedwelming) van dieren bij het slachten verplicht, behalve bij slachtingen volgens religieuze ritus. In België werd deze uitzondering in vraag gesteld in 2008 door de federale Raad en in 2016 door de Waalse Raad voor Dierenwelzijn, omdat uitgebreid wetenschappelijk onderzoek duidelijk aangeeft dat slachten zonder bedwelming vermijdbaar leed veroorzaakt.

Bovendien erkende de Brusselse Raad het probleem dat het momenteel mogelijk is dat vlees van onbedweld geslachte dieren terechtkomt in het “gewone” voedselcircuit, zonder dat consumenten de keuze kan geboden worden voor vlees van 100% gegarandeerd bedweld geslachte dieren.

Daarom adviseerde de Raad om voorafgaande (eventueel omkeerbare) bedwelmingsmiddelen te verplichten bij alle slachtingen in het BHG. Dit² is ondertussen verplicht in Wallonië en in Vlaanderen, op basis van decreten die in werking traden op respectievelijk 1 juni 2018 en 1 januari 2019.

Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG.

² Voorlopig geldt nog een uitzondering voor runderen: de bedwelmingsmiddelen mag onmiddellijk na het kelen plaatsvinden.

1.4. Reptielen die als gezelschapsdier kunnen worden gehouden

De staatssecretaris vroeg de Raad om - naar het voorbeeld van de zogenaamde “positieflijst voor zoogdieren” - een positieflijst op te stellen van de soorten reptielen die gehouden mogen worden door particulieren. De Waalse Raad voor Dierenwelzijn had reeds een dergelijke lijst goedgekeurd op 21 april 2017. Criteria voor opname op de positieflijst waren onder andere afwezigheid van mogelijk gevaar voor de mens en onderhoudsgemak. Zo werden enkel niet-giftige soorten die niet met levende dieren gevoed moeten worden op deze positieflijst opgenomen. De Brusselse Raad besliste om deze lijst volledig over te nemen, en erkent dat deze wel regelmatig moet worden herzien.

Dit advies is omgezet in wetgeving in het BHG op 20 november 2020 door een Besluit over de lijst van reptielen die gehouden mogen worden door particulieren, en de minimumnormen voor het houden daarvan.

2. ACTIVITEITEN EN ADVIEZEN 2018

In 2018 heeft de voltallige Raad 7 keer vergaderd. Daarenboven werden binnen de Raad nog verschillende werkgroepen opgericht.

2.1. Vermindering van het gebruik van proefdieren

Eind 2017 vroeg de staatssecretaris het advies van de Raad over haar beleidsnota over de vermindering van het gebruik van proefdieren.

In deze principenota werden ambitieuze doelen gesteld om het aantal dieren dat gebruikt wordt in dierproeven in het BHG substantieel te verminderen door middel van niet-vrijblijvende streefdoelen voor de sector. Deze bestaat in het BHG bijna uitsluitend uit wetenschappelijk onderzoek en onderwijs.

De Raad verklaarde zich principieel akkoord met de essentie van deze nota, behoudens enkele opmerkingen en een minderheidsadvies van de vertegenwoordigers van de dierenasielen, de Nationale Raad voor Dierenwelzijn en GAIA die een aantal bepalingen liever strenger wilden zien.

2.2. Verbod op de fok van ‘Fold’ katten

De kattenrassen “Scottish Fold” en “Highland Fold” hebben enigszins korte en sterk naar voren gebogen oren, door een genetische mutatie die de ontwikkeling van kraakbeen beïnvloedt. Dit zorgt helaas ook voor misvormingen van het kraakbeen in de rest van het skelet. Deze erfelijke aandoening heet in wetenschappelijke termen “osteochondrodysplasie”, en leidt vaak tot chronische gewrichtsontstekingen en pijn.

Die pijn wordt dikwijls niet of moeilijk herkend, omdat katten bij pijn vaak slechts subtiele veranderingen in gedrag, houding en gezichtsuitdrukkingen laten zien. Omwille van deze welzijnsproblemen wil de Raad een volledig verbod op de fok van "Fold" katten (met een uitdoofbeleid), verplichting tot steriliseren van de reeds bestaande katten en een verbod op het tentoonstellen en adverteren van deze rassen.

De Raad adviseerde om deze maatregelen snel te implementeren, gezien de snel toenemende populariteit van "Fold" katten.

De dierenwelzijnswet van 14 augustus 1986 werd aangepast om in de nabije toekomst (via een aanpassing in het Besluit van 27 april 2007 inzake kwekerijen) een verbod op de fok van "Fold" katten mogelijk te maken.

2.3. Hybride katten in het BHG

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn publiceerde in 2017 al een advies en een rapport over hybride katten. Dit zijn kruisingen tussen gedomesticeerde katten en wilde, niet-gedomesticeerde soorten. Tegenwoordig worden hybride katten ook in België steeds populairder, met Bengalen en Savannahs als "koplopers". Er bestaan echter verschillende problemen i.v.m. de fok en het houden van hybride katten.

Ten eerste zijn wilde kattensoorten en de vroege generaties van hun hybriden niet gedragsmatig aangepast aan het leven als huisdier. Een tweede probleem bij de vroege generaties van hybriden is hun gebrek aan fertiliteit in combinatie met welzijnsproblemen tijdens de paring en dracht. Deze zijn des te zorgelijker omdat het creëren van een nieuw hybride ras telkens een voldoende aantal wilde katten vereist om inteelt te vermijden.

Ten derde staan noch de wilde noch de hybride katten op de zogenaamde "positieve lijst" (Koninklijk Besluit van 16 juli 2009). Daardoor is het wettelijk verboden om ze te fokken en te houden zonder derogatie van de Dierentuincommissie. De Brusselse Raad adviseerde dus – net als zijn Vlaamse tegenhanger – een verbod op het fokken en houden van hybride katten (inclusief de Savannah), met uitzondering van Bengalen vanaf de vijfde generatie. Deze uitzondering voor Bengalen werd voorzien omdat ze het best van alle hybride katten aangepast zijn aan het leven als huisdier en omdat men inschat in dat de genetische diversiteit groot genoeg is om een gezonde populatie te ondersteunen. De uitzondering wordt echter niet ondersteund door GAIA, de Nationale Raad voor Dierenbescherming en de vertegenwoordigers van de dierenasielen.

Het advies werd omgezet in wetgeving in het BHG op 25 juni 2020 door een Besluit dat een verbod op houden van hybride katten definieerde (uitgezonderd Bengalen vanaf de vijfde generatie).

2.4. Erkenningsprocedure voor occasionele kwekers van honden en katten

Kwekers van honden en katten moeten erkend worden vanaf dat deze meer dan 2 nestjes per jaar willen kweken. Na een aanvraagprocedure en een controlebezoek door de bevoegde overheid, kan men een erkenning krijgen als hobbykweker, professionele kweker of kweker-handelaar.

In Wallonië moeten echter ook kwekers van 1 of 2 nestjes per jaar - occasionele kwekers - erkend zijn. Deze erkenning verloopt in Wallonië via een zogenaamde "light" procedure, met minder administratie en zonder controlebezoek.

De Brusselse Raad is voorstander van een gelijkaardige erkenningsprocedure voor occasionele kwekers in het BHG, omdat dit de traceerbaarheid van de kweek van katten en honden zou ten goede komen.

Ook zou dit kleine kwekers van raskatten toelaten om - ondanks de sterilisatieverplichting voor katten (zie hierboven) – onder niet al té strenge voorwaarden een beperkt aantal nestjes te kunnen grootbrengen in een huiselijke omgeving. De meerderheid van de Raad wilde de erkenning als occasionele kweker van katten in het BHG voorbehouden aan kwekers van raskatten; voor “gewone” huiskatten wil men geen uitzonderingen op de sterilisatieplicht, in het kader van het Kattenplan. Ook wilde de Raad dat de erkennings-procedure op enkele punten minder “licht” zou zijn dan in Wallonië.

Er was echter geen unanieme consensus over dit advies. De drie verenigingen van dierenartsen betreurden de verschillen in het statuut van occasionele kweker tussen de Belgische gewesten, en wilden de “licht” erkenning ook mogelijk maken voor occasionele kwekers van huiskatten.

Zij waarschuwden immers dat rasseselectie onvermijdelijk leidt tot genetische afwijkingen.

Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG er zal mee rekening gehouden worden bij een toekomstige wijziging van het Besluit van 27 april 2007 inzake erkende instellingen.

2.5. Verbod op de verkoop van levende dieren op openbare markten

Op bepaalde markten in het BHG worden nog steeds levende dieren (vissen, kippen en andere vogels, knaagdieren, konijnen, ...) verkocht. Behalve voor katten en honden, is dit voorlopig niet door de regionale wetgeving - maar wel in sommige gemeenten - verboden.

Deze praktijk stelt de dieren bloot aan verschillende mogelijke stressoren zoals transport, ongunstige weersomstandigheden, drukte, opsluiting in kooien, enzovoort. Bovendien kan deze praktijk leiden tot impulsaankopen, waardoor de dieren terecht kunnen komen bij houders met onvoldoende kennis over de noden van de dieren of onvoldoende financiële middelen om daaraan te voldoen.

De Raad bestudeerde deze problemen alsook mogelijke argumenten voor een verantwoorde verkoop van dieren op markten. Die laatste werden echter minder zwaar gewogen dan de argumenten voor een volledig verbod. De Raad pleitte in haar advies dus voor een volledig verbod op de verkoop van alle levende dieren - gewervelden zowel als ongewervelden - op openbare plaatsen in het BHG, inclusief dierenmarkten en gemeentelijke markten. Verkoop van dieren moet wel nog kunnen op gespecialiseerde tentoonstellingen van dieren (andere dan honden en katten).

Zulke evenementen hebben immers een beperkt commercieel doel en worden getypeerd door meer gespecialiseerde deelnemers en organisatoren.

Verder benadrukte de Raad de nood aan sensibilisering van het publiek, onder meer over het nut van het kopen van dieren bij lokale en gespecialiseerde kwekers.

Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG.

2.6. Wettelijk kader voor opvanggezinnen

Honden en katten die in eerste instantie werden afgestaan aan of opgevangen in dierenasielen, worden soms tijdelijk gehuisvest bij opvanggezinnen (OG), en daarna opnieuw door het asiel of door een nieuwe eigenaar.

De OG kunnen een oplossing bieden voor de overbevolking in de asielen, en zouden de betrokken dieren meer comfortabele leefomstandigheden en socialisatie in een familiale omgeving kunnen bieden. Voorlopig ontbreekt er echter een wettelijk kader of statuut voor de OG, terwijl ze toch de rol vervullen die wettelijk gezien is toegekend aan de asielen. Ook wordt het bijhouden van verplichte documenten aanzienlijk complexer en moeilijker te controleren vanuit de bevoegde overheid.

Daarnaast huisvesten de OG vaak erg jonge (soms moederloze) kittens of puppy's en/of dieren die reeds geleden hebben door verwaarlozing of mishandeling. De zorg voor deze dieren blijkt dan soms intensiever dan tevoren werd ingeschat.

De Raad besprak verschillende opties voor een wettelijke kader, en besloot dat elk OG begeleid moet worden door een ervaren en competent asiel, op basis van een contract tussen beiden. Er werden

(minimum)criteria voor dit contract geformuleerd, die wettelijk moeten vastgelegd worden. Deze criteria betreffen bijvoorbeeld: de begeleiding vanuit het asiel (regelmatige bezoeken), visites door de contractdierenarts van het asiel, bij te houden registers, adopties vanuit het OG (onder toezicht van het asiel), kosten voor voeding en verzorging, hygiënemaatregelen en het maximum aantal dieren per OG.

Communicatie naar en rond de OG moet op een positieve, beloningsgerichte manier hun kennis en hun verantwoordelijkheidsgevoel aanscherpen.

Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG er zal mee rekening gehouden worden bij een toekomstige wijziging van het Besluit van 27 april 2007 inzake erkende instellingen.

2.7. Minimumnormen voor het houden van paardachtigen

Niettegenstaande de brede en steeds groeiende maatschappelijke betrokkenheid bij hun welzijn, worden paardachtigen (paarden, ezels, muilezels en muilieren) soms nog gehouden in omstandigheden die volgens de recente wetenschappelijke inzichten niet voldoen aan hun fysiologische en/of gedragsmatige behoeften. Deze behoeften zijn bovendien niet gedefinieerd in de wetgeving. Daardoor is het voor inspecteurs momenteel moeilijk om controle uit te oefenen.

Om dit te verhelpen, richtte de Raad een werkgroep op met daarin experts, uit het wetenschappelijk onderzoek zowel als de praktijk (inspecteurs, dierenartsen en professionals uit de sector).

De werkgroep heeft gidsen voor goede praktijken, protocollen voor welzijnsbeoordeling en onderliggend recent wetenschappelijk onderzoek bestudeerd, om te komen tot de formulering van een aantal minimale normen. De resultaten van de werkgroep werden door de Raad besproken tijdens een plenaire vergadering, op basis waarvan enkele normen nog (licht of grondiger) gewijzigd werden.

Het resulterende advies werd goedgekeurd in oktober 2018 en bevat minimale normen (en ook aanbevelingen) i.v.m. onder meer voeding, watervoorziening, huisvesting en beschutting, sociaal contact, veiligheid en gezondheid. De minimale normen moeten geïnterpreteerd worden als eisen waarvan enkel in positieve richting mag afgeweken worden, en zouden verankerd moeten worden in nieuwe wetgeving. Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG.

Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG maar de aanbevelingen kunnen geïntegreerd worden in de toekomstige Brusselse Codex voor dierenwelzijn.

2.8. Minimumnormen voor het houden van katten door particulieren

Net als voor paardachtigen, geldt ook voor katten dat er de laatste jaren meer en meer wetenschappelijk inzicht kwam in hun fysiologische en gedragsmatige behoeften, die echter nog niet verankerd zijn in de wetgeving. Die laatste voorziet thans slechts een breed kader voor de handhaving van het welzijn van huisdieren gehouden door particulieren. Dit bemoeilijkt soms de handhaving van het dierenwelzijn door inspecteurs.

Om ook voor deze soort een aantal minimumnormen betreffende de huisvesting en verzorging op te stellen, ging een werkgroep aan de slag.

De samenstelling en de werkwijze van deze werkgroep was gelijkaardig als deze van de werkgroep “paardachtigen”, zij het dat de resulterende minimumnormen voor katten specifiek gelden voor particuliere houders, inclusief opvanggezinnen.

Eind 2018 werden de resultaten van de werkgroep “katten” door de Raad besproken en werd het advies goedgekeurd.

Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG maar de aanbevelingen kunnen geïntegreerd worden in de toekomstige Brusselse Codex voor dierenwelzijn.

3. ACTIVITEITEN EN ADVIEZEN 2019

In 2019 heeft de Raad 6 plenaire vergaderingen gehouden. Daarenboven werden binnen de Raad nog verschillende werkgroepen opgericht.

3.1. Verbod op lijmvallen

De Brusselse Raad voor Dierenwelzijn was van oordeel dat het gebruik van lijmvallen een schending vormt van artikel 15 van de dierenwelzijnswet van 14 augustus 1986.

De reden hiervoor is dat het doden niet gebeurt volgens de snelste en de voor het dier minst pijnlijke methode. Bovendien bestaat er een risico dat andere diersoorten in dit soort vallen komen vast te zitten, wat leed of de dood zou kunnen veroorzaken. Tenslotte is de duur van dit leed niet gereguleerd en kan dit meerdere dagen bedragen.

De Raad pleitte in haar advies voor een verbod op het gebruik van lijmvallen in het BHG en vroeg om inter-gewestelijke samenwerking om de verkoop van lijmvallen in België te verbieden. Het advies werd omgezet in wetgeving in het BHG door het Ordonnantie van 18 maart 2021.

3.2. Politieke bevoegdheid voor thema's die verbonden zijn met dierenwelzijn

De politieke bevoegdheidsverdeling met betrekking tot dierenwelzijn op gewestelijk niveau heeft al geleid tot een daadkrachtiger beleid voor bepaalde thema's.

Dit leidt echter tot een toename in complexiteit als gevolg van de versnippering van de bevoegdheden en het gebrek aan coördinatie voor bepaalde kwesties, zoals het beheer van bepaalde dierenpopulaties op openbaar domein en/of in het wild (zwerfkatten, stadsduiven, knaagdieren en invasieve uitheemse soorten).

De Raad vreesde dat er op dat moment te weinig rekening werd gehouden met het dierenwelzijn van deze soorten.

Het beheer van invasieve uitheemse soorten houdt het doden en/of het toebrengen van leed in. Dit beheer zou op een meer diervriendelijke manier moeten gebeuren en in overleg met het departement Dierenwelzijn van Leefmilieu Brussel.

De Raad stelde in haar advies voor om het beheer van dierenpopulaties op openbaar terrein en/of in de natuur - met uitzondering van invasieve uitheemse soorten - toe te kennen aan de minister voor Dierenwelzijn. De Raad zou ook graag een betere coördinatie zien tussen de Brusselse Raad voor Dierenwelzijn en de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud. Daartoe stelt de Raad voor om de samenstelling van de twee Raden te wijzigen, zodat één lid van elke Raad kan deelnemen aan de andere.

Dit advies werd tot op heden nog niet geïmplementeerd. Het een wetswijziging hierover valt dan ook onder de bevoegdheid van de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud.

3.3. Minimumnormen voor het houden van honden door particulieren

Momenteel is het zo dat artikel 4 van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn van dieren toelaat dat een dier voortdurend opgesloten of aan de ketting gehouden wordt. In het licht van recent wetenschappelijk onderzoek lijken dergelijke omstandigheden niet te beantwoorden aan de ethologische behoeften van de hond.

Bovendien geeft deze wet geen duidelijke omschrijving van de behoeften van de hond. Dit maakt het voor inspecteurs die bevoegd zijn voor dierenwelzijn moeilijk om maatregelen op te leggen aan hondenhouders.

Naar analogie van de werkgroepen voor paardachtigen en katten, richtte de Raad in 2018 een werkgroep op, bestaande uit deskundigen in wetenschappelijk onderzoek, mensen uit de praktijk en vertegenwoordigers van asielen, die normen moet vaststellen voor particulieren en opvanggezinnen op basis van wetenschappelijke literatuur en wetgeving.

Het resulterende advies werd in maart 2019 goedgekeurd en bevat minimumnormen die zijn ingedeeld volgens 4 principes (kwaliteit van de voeding en het water, kwaliteit van de huisvesting, goede gezondheid en gepast gedrag).

Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG, maar de aanbevelingen kunnen geïntegreerd worden in de toekomstige Brusselse Codex voor dierenwelzijn.

4. ACTIVITEITEN EN ADVIEZEN 2020

In 2020 heeft de Raad 3 keer vergaderd, (deels vanop afstand) en werden er twee werkgroepen opgericht: één inzake de minimumnormen voor het houden van konijnen en knaagdieren en één inzake elektrische halsbanden en slipkettingen.

4.1. Dierenwelzijn in kinderboerderijen

Momenteel wordt het welzijn van dieren op kinderboerderijen alleen gereguleerd door algemene bepalingen uit de 'Wet op het dierenwelzijn' van 14 augustus 1986. De Raad kaartte enkele problemen in verband met deze ondernemingen aan.

Ten eerste zijn kinderboerderijen niet onderworpen aan een erkenning zolang ze geen andere dieren houden dan gedomesticeerde soorten. Als gevolg daarvan wordt het dierenwelzijn er niet systematisch gecontroleerd. Ten tweede biedt de dierenwelzijnswet van 14 augustus 1986 niet de mogelijkheid om duidelijke normen vast te stellen voor de huisvesting van de dieren en hun contact met het publiek. Tenslotte zijn educatieve programma's er vaak toegespitst op milieueducatie, maar te weinig op educatie over dierenwelzijn.

Om deze tekortkomingen te verhelpen, stelde de Raad in haar advies voor een verplichte erkenning in te voeren die het park contractueel aan een dierenarts bindt.

Deze erkenning zou de verschillende dierenwelzijnsriteria bevatten die moeten worden nageleefd, met name wat betreft een beperking op het voeren door het publiek en de aanwezigheid van een van de bezoekers afgeschermd ruimte.

Deze erkenning zou ook vereisen dat er een duidelijk vormingskader aanwezig is met een verplichte opleiding over dierenwelzijn voor de exploitanten van de kinderboerderijen.

Tenslotte zou dierenwelzijn expliciet opgenomen moeten worden in de educatieve programma's voor de activiteiten en de sensibilisering van bezoekers.

Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG.

4.2. Huisvesting van ouderdieren bij de kweek van vleeskonijnen

Recent wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat de permanente groepshuisvesting van reproductieve voedsters een zeer hoge mate van onderlinge agressie veroorzaakt en dus schadelijk is voor het welzijn van de dieren.

Verder onderzoek bestudeert de mogelijkheid van semi-groepshuisvesting en de optimale timing van het weer samenbrengen van de voedsters en hun jongen.

In afwachting van de resultaten van dit onderzoek heeft de Vlaamse Raad normen uitgewerkt waaraan de huisvesting van niet-reproductieve voedsters en mannelijke fokkonijnen vanaf 2021 moet voldoen. De Vlaamse Raad heeft ook voor reproductieve voedsters normen uitgewerkt die vanaf 2025 moeten worden toegepast. De normen voor niet-reproductieve voedsters en mannelijke fokkonijnen hebben betrekking op de huisvesting, de minimumoppervlakte per dier, de hoogte van het park, de aanwezigheid van een platform, de inrichting van het grondoppervlak en de aanwezigheid van verrijkmateriaal. De normen voor reproductieve voedsters zijn dezelfde als hierboven, en geven bovendien het aantal dieren in het park, de minimale nestruimte en de minimale lengte van één zijde van het park aan.

De Brusselse Raad voor Dierenwelzijn stelde voor dat de minister bevoegd voor dierenwelzijn de Brusselse wetgeving zou afstemmen op die van Vlaanderen en het overleg tussen de drie Belgische ministers voor dierenwelzijn bevordert.

Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG.

4.3. Het tentoonstellingsverbod van dieren bedoeld in artikel 17bis van de dierenwelzijnswet

Sinds 2006 is het amputeren van oren of staarten, ook wel couperen genoemd, in België verboden op grond van artikel 17bis van de dierenwelzijnswet van 14 augustus 1986. Er bestaat echter een uitzondering in de wet die stelt dat het verbod op de ingreep niet van toepassing is als er een diergeneeskundige noodzaak bestaat. Er is echter geen kader voorzien voor deze uitzondering en er kan misbruik van worden gemaakt.

Zo is het aandeel trekpaarden met gecoupeerde staarten is op evenementen nog altijd hoger dan zou mogen worden verwacht. Bovendien is het moeilijk om achteraf na te gaan of er sprake was van een diergeneeskundige noodzaak.

Om het couperen van staarten verder aan banden te leggen, heeft Vlaanderen de wet van 14 augustus 1986 gewijzigd waardoor dieren die een verboden ingreep ondergingen sowieso niet kunnen langer deelnemen aan tentoonstellingen, keuringen of wedstrijden. In het BHG is er geen gelijkaardig verbod van kracht.

De Raad adviseerde de Brusselse minister van dierenwelzijn daarom om dezelfde Vlaamse wijzigingen van de wet van 14 augustus 1986 aan te nemen. Daarenboven was de Raad van mening dat het verboden zou moeten worden om reclame te maken met afbeeldingen van dieren die een verboden ingreep hebben ondergaan.

Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG.

5. ACTIVITEITEN EN ADVIEZEN 2021

In 2021 heeft de Raad 5 vergaderingen gehouden (waaronder één hybride).

5.1. Wettelijk kader voor honden- en kattencafés in het BHG

In het BHG bestaat één kattencafé waar er dieren ter adoptie worden aangeboden, in samenwerking met een erkend asiel.

Gezien de evolutie in andere regio's in België en in het buitenland, werd verwacht dat er in de toekomst zich nog meer van dergelijke katten- of hondencafés in het BHG zouden vestigen. Er bestaat echter geen wettelijk kader voor honden- en kattencafés, terwijl ze toch een rol vervullen die wettelijk is voorbehouden aan erkende dierenasielen.

Om dit probleem aan te pakken, was er volgens de Raad een wettelijk kader nodig om te garanderen dat de dieren in de cafés kunnen genieten van een minstens evenwaardig welzijnsniveau als bij de erkende asielen. Het wettelijk kader moet bestaan uit, enerzijds, operationele vereisten die de relatie tussen het café en een erkend asiel contractueel vastleggen en, anderzijds, vereisten die betrekking hebben op de verzorging en de huisvesting.

De Raad adviseerde dat het personeel van de cafés dat met dieren in aanraking komt een verplichte opleiding zou volgen over dierenwelzijn. Er diende ook een overgangstermijn voorzien worden zodat cafés de tijd hebben om zich aan de nieuwe wetgeving aan te passen.

Aan dit advies werd een minderheidsadvies toegevoegd door de vertegenwoordigers van asielen, de Nationale Raad voor Dierenbescherming en GAIA. Zij waren van mening dat het concept van honden- en kattencafés een stap terug betekent op het gebied van dierenwelzijn, aangezien het ingaat tegen het verbod om dieren te verhandelen op openbare plaatsen in het BHG. Anderzijds houdt volgens hen het bestaan van deze cafés het risico in van onjuiste manipulaties door niet-gekwalificeerd personeel of een ongeïnformeerd publiek.

Tot op heden is het advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG.

5.2. Bedwelming bij het doden van decapode crustaceeën

Er is een groeiende maatschappelijke bezorgdheid over het koken van levende schaaldieren. Wetenschappelijke studies tonen aan dat de reacties van verschillende soorten binnen de decapode crustaceeën op aversieve stimuli niet kunnen worden verklaard als nociceptieve reflexen. Volgens sommige wetenschappers zijn deze schaaldieren in staat bewust pijn te ervaren, wat een argument is om hun welzijn te beschermen.

Op basis van deze studies adviseerde de Raad wetgeving in verband met het doden van decapode crustaceeën te ontwikkelen. De artikelen 15 en 16 van de dierenwelzijnswet hebben namelijk alleen betrekking op gewervelde dieren. Het advies was daarom om het toepassingsgebied van deze artikelen uit te breiden naar decapode crustaceeën zodat het doden enkel mag gebeuren volgens de minst pijnlijke methode, na bedwelming.

De Raad pleitte ervoor om enkel gebruik te maken van elektrische methoden waarbij het doden gelijktijdig met de bedwelming plaatsvindt. Deze methoden moeten gelden voor de ordeorde Pleocyemata, met uitzondering van de infraorden Caridea en Stenopodidea.

Tot op heden is dit advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG.

5.3. Koetspaarden (en -ezels) in het BHG

De Brusselse Raad voor Dierenwelzijn ontving eind februari 2021 een adviesaanvraag vanwege de minister betreffende het gebruik van paarden voor het trekken van toeristenkoetsen.

In deze adviesaanvraag werd uitdrukkelijk gevraagd naar de wenselijkheid van het opleggen van een erkenning en de voorwaarden die hieraan verbonden dienen te worden inzake het welzijn van de dieren die bij dit soort activiteiten worden gebruikt.

Gezien er echter in het BHG meer koetspaarden worden gebruikt dan enkel voor toeristenkoetsen, breidde de Raad het toepassingsgebied van het advies uit naar alle koetspaarden en -ezels ingezet voor educatieve of recreatieve doeleinden.

Er werden plaatsbezoeken gebracht aan organisaties en projecten in het BHG die paarden en ezels gebruiken voor verschillende diensten, zoals afvalinzameling, milieueducatie en toerisme. Op basis van deze bezoeken en van recente wetenschappelijke literatuur oordeelde de Raad dat het werk voor de paarden en ezels in de verschillende contexten niet te belastend is. Specifiek voor de toeristenkoetsen was de Raad van mening dat de arbeidsomstandigheden van de dieren voldoende verschillen van die van kermispony's (waarvoor in 2017 een verbod werd geadviseerd door de Raad). De dieren zijn voldoende vertrouwd met de stedelijke omgeving en uit de interacties tussen de paarden en de menners en uit een aantal dierparameters bleek dat de dieren goed met hun werkomstandigheden kunnen omgaan.

De meerderheid van de Raad adviseerde dat er wettelijke normen zouden worden vastgelegd ter bescherming van het welzijn van paarden en ezels die voor educatieve, recreatieve of toeristische doeleinden worden gebruikt. Dit gebeurt beter via een normatieve wettekst die van toepassing is op alle paardachtigen dan een erkenning te eisen voor alle koetsen die in diverse contexten worden gebruikt.

De in 2017 en 2018 reeds gepubliceerde adviezen van de Raad betreffende kermispony's en betreffende de minimumnormen voor het houden van paardachtigen kunnen een basis bieden voor het formuleren van voorwaarden voor de verzorging en huisvesting van de dieren.

Er werd echter ook een minderheidsadvies van de dierenbeschermingsorganisaties en asielen geformuleerd door de Nationale Raad voor Dierenbescherming, GAIA, Help Animals en het Blauwe Kruis van België. In dit advies wordt gepleit voor een verbod op koetspaarden vanwege het risico op artrose dat groter wordt bij langdurig draven op een harde ondergrond, het risico op ongelukken met auto's en de stedelijke omgeving die zij niet geschikt achten voor het welzijn van paarden.

Tot op heden is het advies nog niet omgezet in wetgeving in het BHG.

MEER INFORMATIE OP DE WEBSITE

De reeds aan de staatssecretaris verzonden adviezen zijn vrij te raadplegen op <https://leefmilieu.brussels/> (bij 'thema's' doorklikken naar 'dierenwelzijn' en vervolgens naar 'Brusselse Raad voor Dierenwelzijn'). Hier kan men ook de namen terugvinden van de organisaties en hun vertegenwoordigers die zetelen in de Raad. Onder het thema 'dierenwelzijn' vindt men eveneens meer informatie over de verschillende thema's die behoren tot de bevoegdheid van het departement Dierenwelzijn.

